

GEBIEDSVISIE BEBOUWDE KOM MIDDELHARNIS ONDERBOUWING VERORDENING ogv WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

Gemeente Middelharnis

Opdrachtgever: ISGO
Contactpersoon: de heer C.H. Overweel

Documentnummer: 20080450/D01/CH
Datum: 6 april 2009
Auteurs: de heer R. van Oirschot & de heer C. den Hertog
Projectleider: de heer C. den Hertog

Handtekening:

De Roever Milieuadviesing
Postbus 64
5480 AB SCHIJNDEL
T 073-5941011
F 073-5941120
E deroever@deroever.nl
I www.deroever.nl

LEESWIJZER

U heeft het rapport voor u liggen van de gebiedsvisie voor de bebouwde kom van Middelharnis. Dit rapport doet verslag van het onderzoek of het noodzakelijk of wenselijk is dat de gemeente Middelharnis de geurnormen of afstanden die gelden op grond van de Wet geurhinder en veehouderij in dit gebied aanpast.

Om u de weg te wijzen door dit rapport, vindt u hier enkele leessuggesties. In de inleiding beschrijven wij de gebiedsvisie in relatie tot het hele proces om te komen tot aangepaste normen en afstanden. De procedure die de gemeente Middelharnis gevolgd heeft beschrijven wij in hoofdstuk 2. De termen en achtergronden die wij in deze gebiedsvisie hanteren bespreken wij in hoofdstuk 3.

In hoofdstuk 4 behandelen wij de bebouwde kom van Middelharnis. In dit hoofdstuk maken wij een afweging tussen de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied en de geursituatie in het gebied. Voor dit gebied komen wij met een voorstel voor aangepaste geurnormen en afstanden. Bij het bepalen van aangepaste geurnormen en afstanden moeten naast de huidige en toekomstige geursituatie nog enkele andere criteria worden meegenomen. Deze bespreken wij in hoofdstuk 5.

Ten slotte geven wij in de conclusie in hoofdstuk 6 een overzicht van de keuzes van aangepaste normen en afstanden voor de bebouwde kom van Middelharnis.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	5
1.1. Geschiedenis: van richtlijnen en Stankwet naar Wgv.....	5
1.2. Wet geurhinder en veehouderij	5
1.3. Gebiedsvisie	6
1.4. Gemeentelijke verordening	6
1.5. Ruimtelijke ordeningsplannen en geurhinder van veehouderijen.....	7
2. GEVOLGDE PROCEDURE.....	8
3. UITGANGSPUNTEN EN ACHTERGRONDEN	9
3.1. Nieuwvestiging en uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen.....	9
3.2. Relatie met ruimtelijke ordeningsplannen	9
3.3. Verschillende beoordelingen	9
3.4. Geuremissie en geurimmissie.....	9
3.5. Voorgrondbelasting en achtergrondbelasting.....	10
3.6. Voorgrondbelasting en achtergrondbelasting versus geurhinder	10
3.7. Af te wegen normstellingen	11
3.8. Geurgevoelig object.....	12
3.9. Bebouwde kom	12
3.10. Gegevens voor berekeningen	13
4. GEBIED MIDDELHARNIS.....	15
4.1. Gewenste ruimtelijke inrichting van gebied ten zuiden van Middelharnis.....	15
4.2. Huidige en te verwachten geursituatie	15
4.2.1. Achtergrondbelasting	15
4.2.2. Voorgrondbelasting	15
4.2.3. Vaste afstanden.....	16
4.3. Geur versus ruimtelijke plangebied Zuidelijke randweg	16
4.4. Afweging geurbelasting bestaande bebouwde kom Middelharnis.....	18
5. CRITERIA BIJ HET BEPALEN VAN EEN ANDERE WAARDE	20
5.1. Inleiding.....	20
5.2. Belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging	20
5.3. Noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu	20
6. CONCLUSIE	21

BIJLAGEN

BIJLAGE 0	PLANKAART ZUIDELIJKE RANDWEG
BIJLAGE 1	ACHTERGRONDBELASTING ZUIDELIJKE RANDWEG HUIDIGE SITUATIE
BIJLAGE 2	ACHTERGRONDBELASTING ZUIDELIJKE RANDWEG TOEKOMSTIGE SITUATIE
BIJLAGE 2A	ACHTERGRONDBELASTING PLANGEBIED TOEKOMSTIGE SITUATIE
BIJLAGE 3	VOORGRONDBELASTING ZUIDELIJKE RANDWEG TOEKOMSTIGE SITUATIE
BIJLAGE 4	VOORGRONDBELASTING EERSTE GROENEWEG 5 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE
BIJLAGE 4A	VOORGRONDBELASTING EERSTE GROENEWEG 5 MET PLANGEBIED
BIJLAGE 5	VOORGRONDBELASTING LANGEWEG 184 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE
BIJLAGE 6	VOORGRONDBELASTING VROONWEG 13 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE
BIJLAGE 7	VOORGRONDBELASTING RIJZENBURGSEWEG 1 EN LANGEWEG 178 TOEKOMSTIGE SITUATIE
BIJLAGE 8	100 METERCONTOUR OM HET PLANGEBIED

1. INLEIDING

1.1. Geschiedenis: van richtlijnen en Stankwet naar Wgv

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. De Wgv vervangt de Wet stankemissie veehouderijen die van toepassing was voor landbouwontwikkelings-, verwevings- en extensiveringsgebieden met het primaat natuur en de drie 'stankrichtlijnen' die van toepassing waren voor de rest van Nederland. De bedoelde stankrichtlijnen zijn: de Richtlijn Veehouderij en Stankhinder 1996, de Brochure Veehouderij en Hinderwet 1985 en het Cumulatierapport.

Met de Wgv geldt nu voor heel Nederland één toetsingskader voor geur veroorzaakt door dierenverblijven van veehouderijen in het kader van vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer. De Wgv biedt gemeenten beleidsvrijheid om maatwerk te leveren dat is afgestemd op de ruimtelijke en milieuhygiënische feiten en omstandigheden in een concreet gebied en de gewenste (toekomstige) ruimtelijke inrichting. Verder maakt de wet gebruik van nieuwe, meer wetenschappelijk onderbouwde milieuhygiënische inzichten. Hierbij worden, net als voor geur en geluid van industriële bronnen, de bronemissie en de immissie op leefniveau gekwantificeerd.

De wetgever heeft als uitgangspunt gehanteerd dat de Wgv 'normneutraal' is. Dit wil zeggen dat de normen zo zijn gekozen dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderijsector - in zijn geheel - niet zijn gewijzigd ten opzichte van het oude beoordelingskader. Op individueel niveau kan sprake zijn van verschillen, onder andere omdat rekening wordt gehouden met plaatselijke omstandigheden. Daarnaast worden geurgevoelige objecten in de bebouwde kom meer beschermd en objecten in concentratiegebieden en buiten de bebouwde kom minder beschermd dan voorheen.

Cumulatie treedt op als meerdere veehouderijen geurbelasting op een geurgevoelig object veroorzaken. De Wgv verplicht niet meer tot een aparte cumulatieve beoordeling zoals dat onder de eerdere 'geurrichtlijnen' wel verplicht was. Toetsing aan de toegestane geurbelasting en de minimumafstanden is voor de individuele vergunningverlening voldoende. Maakt de gemeente gebruik van de mogelijkheid om in de verordening andere waarden op te nemen, dan zal de cumulatieve geurhindersituatie wel hierbij moeten worden betrokken. De cumulatieve geurhinder kan in sommige situaties namelijk meer bepalend zijn voor het leefklimaat dan de geurbelasting van een enkele veehouderij.

1.2. Wet geurhinder en veehouderij

In de Wet geurhinder en veehouderij staan standaard (landelijke) normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). Voor dieren waarvan de geuremissie niet bekend is, kan geen geurbelasting worden berekend en schrijft de wet minimaal aan te houden afstanden voor.

Enkele begrippen uit de Wgv die relevant zijn en gebruikt worden in deze gebiedsvisie hebben wij nader toegelicht in hoofdstuk 3.

De Wgv biedt gemeenten de mogelijkheid om de wettelijke geurnormen of de wettelijk aan te houden afstanden voor bepaalde gebieden aan te passen. In een gemeentelijke verordening kan worden bepaald dat andere waarden of andere afstanden gelden dan in de Wgv zijn opgenomen. Het vaststellen van een geurverordening

moet worden onderbouwd (in een gebiedsvisie). Het afwijken van standaardnormen en afstandseisen mag alleen gebeuren binnen een bepaalde, in de wet beschreven, bandbreedte. Bij het vaststellen van een verordening moet aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan, die zijn genoemd in artikel 8 van deze wet.

Bij de Wgv is de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) opgenomen. In de Rgv wordt de Wgv nader toegelicht en zijn per diersoort en staltype geuremissiefactoren vastgelegd.

1.3. Gebiedsvisie

In deze gebiedsvisie worden de bebouwde kom van Middelharnis en het zuidelijke gedeelte van de bebouwde kom van Middelharnis nader bekeken. Uit globale berekeningen blijkt dat de veehouderijen ten noorden van de bebouwde kom geen relevante bijdrage leveren aan de geurbelasting op de bebouwde kom. Als uitgangspunten voor de geurberekeningen in de huidige situatie hanteren wij de exacte gegevens van de relevante veehouderijen volgens de vergunde situatie. Voor de uitbreidingsmogelijkheden van een veehouderij spelen naast het aspect geur ook de ammoniakemissie, de ligging van het bedrijf ten opzichte van kwetsbare natuur (inclusief Natura 2000-gebieden) en de ruimtelijke beperkingen (omvang van het bouwblok en de fysieke uitbreidingsmogelijkheden) een rol. Buiten deze aspecten moeten (uitbreidingen van) deze veehouderijen ook voldoen aan de normen voor geluid en fijn stof (luchtkwaliteit).

De gevolgde procedure en de onderbouwing van de gebiedsvisie hebben wij beschreven in hoofdstuk 2. In de gebiedsvisie onderbouwen wij waarom kan worden afgeweken van de wettelijke normstelling en wat hiervan de consequenties zijn. Deze visie heeft geen juridische status. In deze gebiedsvisie beoordelen wij of het mogelijk en acceptabel is om een andere waarde voor de geurnorm in het gebied op te nemen en of het noodzakelijk is om de afstandseis voor de veehouderijen in het gebied aan te passen. Uitgangspunt hierbij is het mogelijk laten zijn van de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied. Voor dit gebied wordt in eerste instantie gekeken naar de noodzaak van een afwijkend beschermingsniveau. De gemaakte keuzes en afwegingen zijn vastgelegd in deze gebiedsvisie.

1.4. Gemeentelijke verordening

De gemeenteraad is bevoegd om bij gemeentelijke verordening een andere waarde of afstand vast te stellen dan de wettelijke waarden en afstanden uit de Wgv. Voor een overzichtstabel van de mogelijkheden die de Wgv geeft voor het afwijken van de normen en afstanden, verwijzen wij naar paragraaf 4.3 van de 'Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij' (zie www.InfoMil.nl). In verschillende documenten van de rijksoverheid wordt uiteengezet, dat ter ontwikkeling of verbetering van de vitaliteit van het landelijk gebied een integrale aanpak van doelstellingen nodig is. Afstemming tussen geurregeling (die direct gekoppeld is aan woningbouw en bedrijfsuitbreiding) en gewenste ontwikkelingen in het ruimtelijk beleid is dan vanzelfsprekend. Door die afstemming ontstaat onder meer ruimte voor een duurzame, vitale landbouw, vergroting van toeristisch-recreatieve mogelijkheden, hergebruik van agrarische bebouwing en nieuwbouw in het landelijk gebied.

De afwijkende geurnormen en afstandseisen moeten worden vastgelegd in een gemeentelijke verordening (op grond van artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij). Bij het opstellen van een verordening dienen in ieder geval de volgende aspecten te worden betrokken (artikel 8, lid 1 Wgv):

- a. de huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in het gebied;
- b. het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging, en
- c. de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.

De huidige en te verwachten geursituatie voor plangebied Zuidelijke randweg beschrijven wij in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 bespreken wij het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging, en de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met één van de volgende twee criteria (artikel 8, lid 2 Wgv):

- d. de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied, óf
- e. de afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

Voor het grondgebied van de gemeente Middelharnis is het niet te verwachten dat sprake is van een andere relatie tussen geurbelasting en geurhinder dan in andere delen van Nederland (die zijn gelegen buiten een mestoverschotgebied). Het vaststellen van een dergelijke afwijkende relatie is overigens praktisch onuitvoerbaar voor een individuele gemeente.

Voor de bebouwde kom van Middelharnis is de gewenste ruimtelijke inrichting in relatie met de ligging en groeimogelijkheden van de veehouderijen reden voor nader onderzoek. Omdat de grondslag van een verordening kan worden gevonden in één van de twee genoemde criteria, behoeven wij niet toe te komen aan het onderzoeken van een eventuele afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

1.5. Ruimtelijke ordeningsplannen en geurhinder van veehouderijen

Indirect heeft de Wgv ook consequenties voor de totstandkoming van geurgevoelige objecten en dus voor de ruimtelijke ordening. Dit wordt ook wel de 'omgekeerde werking' genoemd. Hierbij moeten de bestaande belangen van de veehouder worden gerespecteerd, tenzij er sprake is van ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu. Voor de toekomstige bewoner moet een goed woon- en verblijfsklimaat worden gewaarborgd. Het is niet toelaatbaar om een bestemming vast te stellen die de bouw van geurgevoelige objecten mogelijk maakt binnen de geurcontouren van de geldende norm (zie het onderzoek 'Bouwen in stankcirkels', te vinden op www.InfoMil.nl).

Voor een zorgvuldige besluitvorming over ruimtelijke ordeningsvraagstukken is het raadzaam om ook de verwachte geurhinder in het plangebied in relatie tot de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mee te wegen. De geurhinder in een gebied wordt behalve door de geurbelasting per bedrijf ook bepaald door de achtergrondbelasting (de geurbelasting ten gevolge van alle veehouderijen samen). Het is aan de gemeente om te beoordelen of de geurbelasting en geurhinder in een specifiek gebied acceptabel zijn. De gemeenteraad weegt in deze gebiedsvisie af welk hinderniveau acceptabel is.

2. GEVOLGDE PROCEDURE

Voor het opstellen van een gebiedsvisie geldt geen vaste (wettelijke) procedure. De gemeente Middelharnis heeft er voor gekozen om het opstellen van een gebiedsvisie en het vaststellen van een verordening als zelfstandige procedure te doorlopen. Uiteraard worden de resultaten hiervan wel toegepast in de bestemmingsplanprocedure, maar het opstellen van de verordening wordt niet opgenomen in deze laatste procedure.

De verordening is intern voorbereid. Een ontwerp van deze verordening en de gebiedsvisie zal, nadat deze zijn vastgesteld door de gemeenteraad ter inzage worden gelegd. Gedurende deze termijn van inzage kunnen derden hun zienswijzen hierop kenbaar maken. Deze zienswijzen zullen worden behandeld en meegewogen bij het vaststellen van de geurverordening.

De aanwezige veehouderijen zijn uitgangspunt bij het onderzoek naar de geursituatie. De ontwikkelingsmogelijkheden per veehouderij hangen af van de ligging ten opzichte van bestaande woningen van derden en overige randvoorwaarden (zoals omvang van het bouwblok). Ruimtelijke ontwikkelingen in gebieden waar de invloed van veehouderijen merkbaar is, kunnen mogelijk blijven of mogelijk worden gemaakt door voor een gebied hogere normen vast te stellen. De ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen kunnen hiermee blijven bestaan. Het vaststellen van hogere geurnormen en kleinere afstanden zou een wat hogere geurbelasting betekenen voor (toekomstige) bewoners en ondernemers. In deze gebiedsvisie wegen wij af of het stellen van hogere geurnormen en kleinere afstandseisen leidt tot een nog acceptabel beschermingsniveau. Hierbij speelt mee dat toekomstige bewoners en gebruikers van de bedrijfspercelen de aanwezigheid van de omliggende veehouderijen kunnen meewegen bij de beslissing zich ter plaatse te vestigen.

3. UITGANGSPUNTEN EN ACHTERGRONDEN

3.1. Nieuwvestiging en uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen

De gemeente Middelharnis heeft op dit moment geen agrarische percelen waar zich nieuwe veehouderijen kunnen vestigen, die van invloed kunnen zijn op de bebouwde kom van Middelharnis.

Veehouderijen die momenteel onder het Besluit landbouw milieubeheer vallen hebben geen mogelijkheid tot omschakelen naar intensive veehouderij of het oprichten van een neventak daarvan.

De bestaande veehouderijen hebben geen andere beperkingen in groeimogelijkheden dan de individuele geurnorm op geurgevoelige objecten. De enige beperking zou de ammoniakdepositie op het Natura-2000¹ gebied het Haringvliet kunnen zijn. Wij zijn in dit onderzoek uitgegaan van de worst-case situatie dat de groei van veehouderijen alleen begrensd wordt door de beoordeling van geur.

3.2. Relatie met ruimtelijke ordeningsplannen

Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen mogelijk worden gemaakt zonder dat veehouderijen in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden belemmerd. Dit kan worden gerealiseerd door voor een nieuw te ontwikkelen gebied een hogere norm op te nemen. Op die manier kan de woningbouw op dezelfde afstand of zelfs dichter bij veehouderijen plaats vinden. Omdat voor de geurgevoelige objecten ook een hogere norm geldt, behouden de veehouderijen de ruimte die met de standaardnorm zou hebben gegolden.

Als de veehouderij daadwerkelijk gebruik maakt van deze uitbreidingsruimte, leidt dit tot een slechter leefklimaat bij de betrokken geurgevoelige objecten. In deze gebiedsvisie maken wij een afweging tussen het leefklimaat ter plaatse van geurgevoelige objecten, de ruimte voor de nieuwbouwplannen en de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen.

3.3. Verschillende beoordelingen

De Wgv maakt onderscheid in dieren met geuremissiefactoren en dieren zonder geuremissiefactoren. De geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Rgv. Voor dieren waarvoor een geuremissiefactor is opgenomen in de Rgv mag de geurbelasting op een 'geurgevoelig object' een bepaalde waarde niet overschrijden en gelden minimumafstanden voor (voormalige) bedrijfswoningen behorend tot veehouderijen.

Voor dieren waarvoor geen geuremissiefactor is opgenomen in de Rgv dient tenminste een bepaalde afstand tussen veehouderij en 'geurgevoelig object' te worden aangehouden. Het gaat hier om de kortste afstand tussen een emissiepunt van een dierenverblijf en de buitenzijde van het geurgevoelig object.

3.4. Geuremissie en geurimmissie

De geuremissies worden uitgedrukt in Europese odour units (Europese geureenheden) per tijdseenheid: ou_E/s. Deze geuremissies zijn bepaald op basis van metingen

---

¹ Zie gebiedenatlas op de website van het ministerie van landbouw, natuur en voedselkwaliteit, minInv.nl.

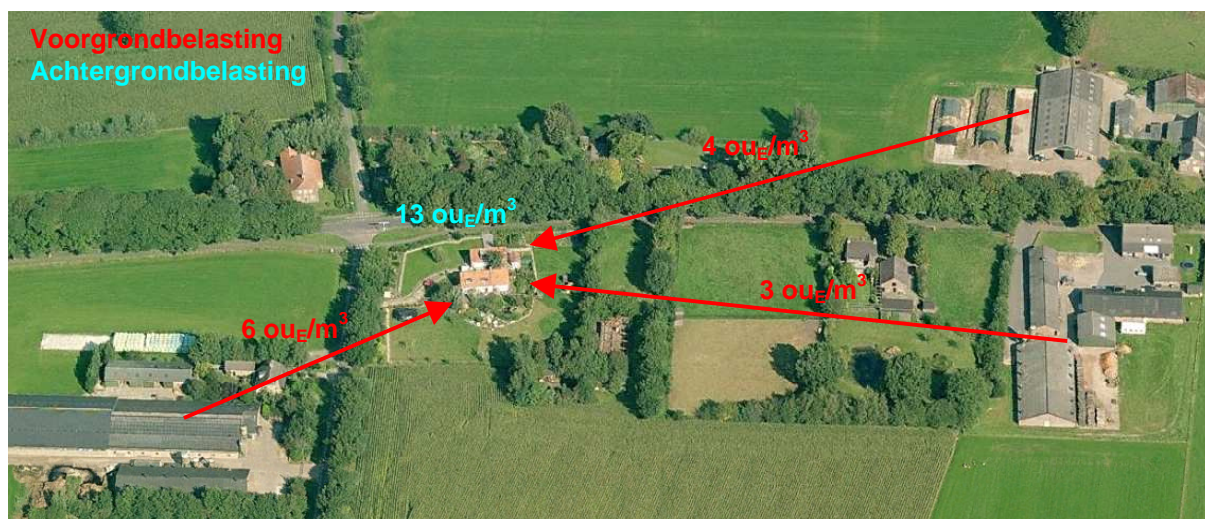

aan de geurconcentraties uit stallen. De emissiefactoren per dier staan weergegeven in bijlage 1 van de Rgv.

De geurbelastingen (geurimissies) worden uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht: ou_E/m^3 . Hiermee wordt de 98-percentiel van de geurconcentratie bedoeld. Dat is de geurconcentratie, berekend met een verspreidingsmodel, welke gedurende 2 procent van een jaar wordt overschreden.

3.5. Voorgrondbelasting en achtergrondbelasting

De normen op grond van de Wgv gelden voor de geurbelasting van een individuele veehouderij. De (hoogste) geurbelasting van een individuele veehouderij op een geurgevoelig object wordt ook wel 'voorgrondbelasting' genoemd. De geurbelasting van alle veehouderijen samen op enige locatie wordt 'achtergrondbelasting' genoemd. Dit is vergelijkbaar met het begrip cumulatieve stankhinder uit de 'stankrichtlijnen'. Het verschil tussen voorgrondbelasting en achtergrondbelasting lichten wij toe aan de hand van de volgende afbeelding.

Voorgrondbelasting versus achtergrondbelasting

De Wgv kent geen normen voor de achtergrondbelasting of de mogelijkheid dergelijke normen te stellen. De achtergrondbelasting die optreedt of op kan treden is dan ook een gevolg van de aanwezige veehouderijen en de individuele geurbelasting in de vergunde situatie of in de (maximale) toekomstige situatie. De gemeenteraad beoordeelt of de milieukwaliteit (de mate van geurhinder) die behoort bij een bepaalde achtergrondbelasting acceptabel is en of deze past binnen de doelstellingen voor dit gebied.

3.6. Voorgrondbelasting en achtergrondbelasting versus geurhinder

De geurhinder die feitelijk in een bepaald gebied op kan treden wordt bepaald door zowel de achtergrondbelasting als de voorgrondbelasting in dat gebied. Ook de voorgrondbelasting is van belang voor het bepalen van de verwachte hinder omdat uit onderzoek is gebleken dat bij gelijke geurbelastingen aan voorgrondbelasting als de achtergrondbelasting, de geurhinder als gevolg van de voorgrondbelasting hoger is dan als gevolg van de achtergrondbelasting. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgrondbelasting meer dan de helft van

de achtergrondbelasting bedraagt. Zie voor meer informatie bijlagen 6 en 7 van de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij.

De voorgrondbelasting in ou_E/m^3 veroorzaakt een bepaalde mate van hinder (of kans op een gehinderde) in de omgeving. Door de wettelijk vastgestelde norm of door het vaststellen van een andere norm in een verordening wordt rechtstreeks een maximum gesteld aan de voorgrondbelasting. Daarmee wordt een grens gesteld aan de mate van geurhinder die aanvaardbaar wordt gevonden. In de Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij is beschreven hoe kan worden bepaald hoeveel geurhinder kan worden verwacht in een gebied, gelet op de geurbelasting die daar is berekend. Uiteraard geldt dat vergunde situaties gerespecteerd worden, ook als de geurbelasting hoger is dan deze norm. In dat geval (overbelaste situatie) bepaalt de vergunde geurbelasting de mate van geurhinder voor de voorgrondbelasting.

Op grond van de berekende geurbelastingen (achtergrond of voorgrond) bepalen wij met behulp van de tabellen A (achtergrondbelasting) en B (voorgrondbelasting) uit bijlage 6 van de Handreiking de te verwachten geurhinderpercentages. Het hoogste geurhinderpercentage (voorgrondbelasting of achtergrondbelasting) is maatgevend voor de toekomstige situatie. Deze percentages zijn bedoeld om een vertaalslag te maken tussen de waarden voor de geurbelasting en de milieukwaliteit. De percentages zijn afkomstig uit het 'Geuronderzoek stallen intensieve veehouderij' (PRA Odournet, 2001).

De geursituatie beschrijven wij in termen van milieukwaliteit, onderverdeeld in acht categorieën van 'zeer goed' tot 'extreem slecht'. Deze termen zijn afkomstig uit de 'GGD-richtlijn geurhinder (oktober 2002)' en zijn afhankelijk van geurhinderpercentages. Dit is beschreven in bijlage 7 van de Handreiking. Een overzicht van de geurbelasting in relatie tot de geurhinderpercentages en de milieukwaliteit geven wij in onderstaande tabel. Deze waarden gelden alleen voor niet-concentratiegebieden, voor concentratiegebieden bestaan andere waarden.

Milieukwaliteit	Geurgehinderden	Voorgrondbelasting	Achtergrondbelasting
Zeer goed	0 - 5 %	0 - 0,7 ou_E/m^3	0 - 1,5 ou_E/m^3
Goed	5 - 10 %	0,7 - 1,8 ou_E/m^3	1,5 - 3,5 ou_E/m^3
Redelijk goed	10 - 15 %	1,8 - 3 ou_E/m^3	3,5 - 6,5 ou_E/m^3
Matig	15 - 20 %	3 - 4,5 ou_E/m^3	6,5 - 10 ou_E/m^3
Tamelijk slecht	20 - 25 %	4,5 - 6,5 ou_E/m^3	10 - 14 ou_E/m^3
Slecht	25 - 30 %	6,5 - 8,5 ou_E/m^3	14 - 19 ou_E/m^3
Zeer slecht	30 - 35 %	8,5 - 11,3 ou_E/m^3	19 - 25 ou_E/m^3
Extreem slecht	35 - 40 %	11,3 - 14,7 ou_E/m^3	25 - 32 ou_E/m^3

3.7. Af te wegen normstellingen

Volgens de Wgv mogen de geurnormen worden aangepast binnen een bepaalde bandbreedte. Deze bandbreedten hebben wij in onderstaande tabel weergegeven.

	Minimale norm	Wettelijke norm	Maximale norm
Bebouwde kom	0,1 ou_E/m^3	2,0 ou_E/m^3	8,0 ou_E/m^3
Buitengebied	2,0 ou_E/m^3	8,0 ou_E/m^3	20,0 ou_E/m^3

Bij het gewenste ruimtelijke ordeningsplan Zuidelijke randweg onderzoeken wij of het stellen van een andere norm gewenst of noodzakelijk is. In de bebouwde kom geldt een wettelijke norm van 2,0 ou_E/m^3 . Deze voorgrondbelasting komt overeen met de

klasse waarbij de milieukwaliteit wordt omschreven als 'redelijk goed'. In het buitengebied geldt een norm van $8,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Deze voorgrondbelasting komt overeen met de klasse waarbij de milieukwaliteit wordt omschreven als 'slecht'.

Ook de vaste afstanden kunnen binnen een bepaalde bandbreedte worden aangepast. Deze bandbreedten hebben wij in onderstaande tabel weergegeven.

	minimale afstand	Wettelijke afstand	Maximale afstand
Bebouwde kom	50 meter	100 meter	100 meter
Buitengebied	25 meter	50 meter	50 meter

3.8. Geurgevoelig object

Over het begrip 'geurgevoelig object' in de Wgv is nog geen jurisprudentie beschikbaar, zodat niet bekend is welke ruimte hierbij is voor interpretatie (binnen de definitie). Een geurgevoelig object is in de Wgv gedefinieerd als: "gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt". Alleen een gebouw kan een geurgevoelig object zijn. Duidelijk is dat een woning een geurgevoelig object is, mits deze een positieve planologische bestemming heeft en feitelijk geschikt is en gebruikt wordt om in te wonen.

Of een ander gebouw (niet zijnde een woning), bijvoorbeeld een bedrijfsgebouw een geurgevoelig object is moet worden beoordeeld aan de hand van de criteria die in de definitie verder zijn opgenomen.

1. Het gebouw is bestemd voor menselijk verblijf.

Gezien de toelichting op de Wgv betekent dit dat de locatie volgens een positieve planologische bestemming een functie moet hebben voor menselijk verblijf. In een kantoorgebouw, werkruimte of expeditieruimte kunnen zich mensen ophouden.

2. Het gebouw is blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk verblijf.

Het gebouw moet zodanig zijn (aard, indeling en inrichting) dat het feitelijk gezien ook mogelijk is om in het gebouw te verblijven. Als aan het voorgaande wordt voldaan zal dit in de praktijk normaliter ook het geval zijn.

3. Het gebouw wordt daarvoor (menselijk verblijf) permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, gebruikt.

Onduidelijk is wat onder permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik wordt verstaan. Waar de grens ligt in de mate van gebruik zal in de toekomst uit jurisprudentie moeten blijken.

Gelet op de definitie gaan wij er vooralsnog voorzichtigheidshalve van uit dat bedrijfsgebouwen, waarin zich gedurende langere tijd, vrijwel dagelijks (meerdere) mensen verblijven (in dit geval werken) aangemerkt kunnen worden als geurgevoelig object.

3.9. Bebouwde kom

Het begrip 'bebouwde kom' is in de Wgv niet gedefinieerd, evenmin als in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro). In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel van de Wgv is aangegeven dat de grens van de bebouwde kom 'niet wordt bepaald door de Wegenverkeerswetgeving, maar evenals in de ruimtelijke ordening door de aard van de omgeving. Binnen een bebouwde kom is de op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing geconcentreerd tot een samenhangende structuur.' Als bebouwde

kom wordt beschouwd: 'het gebied dat door aaneengesloten bebouwing overwegend een woon- en verblijffunctie heeft' en waarin (dus) veel mensen per oppervlakte-eenheid daadwerkelijk wonen of verblijven. InfoMil concludeert in haar handleiding behorend bij de Wgv dat het voor de hand ligt om voor de grenzen van de bebouwde kom aan te sluiten bij wat in de ruimtelijke ordening (het plaatselijke bestemmingsplan) daaronder wordt verstaan. Voor woningen gaan wij uit van een bebouwde kom, als deze in een woonwijk of woongebied zijn gelegen, waarbij de erven aan meerdere zijden aan elkaar aansluiten. Woningen die geconcentreerd zijn gelegen in een lintbebouwing beschouwen wij niet als bebouwde kom. Deze opvatting sluit aan bij de jurisprudentie over het begrip bebouwde kom zoals dat werd gehanteerd in de brochure veehouderij en Hinderwet (één van de 'stankrichtlijnen') en in de Stankwet.

Voor de mate van bescherming (geurnorm) die gelden voor de geurgevoelige objecten op een bedrijventerrein is het van belang of deze behoren tot de bebouwde kom (als bedoeld in de Wet geurhinder en veehouderij, Wgv) of niet. Op basis van de Wgv bestaat nog geen jurisprudentie en door het ontbreken van een definitie in de Wgv is niet zeker wat moet worden verstaan onder bebouwde kom. Omdat op voorhand geen beperkingen gelden voor het realiseren van geurgevoelige objecten (anders dan woningen) op het bedrijventerrein, houden wij er (voorzichtigheidshalve) rekening mee dat het bedrijventerrein beschouwd kan gaan worden als bebouwde kom, waarin geurgevoelige objecten zijn gelegen. De wettelijke norm (zonder verordening) zou in dat geval $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ kunnen bedragen. De gebiedsvisie en verordening houden hier rekening mee. Omdat het ook mogelijk is dat in de toekomst blijkt dat geen sprake is van een bebouwde kom, is, daar waar nodig, ook een aangepaste geurnorm vastgesteld voor objecten die niet zijn gelegen in de bebouwde kom.

3.10. Gegevens voor berekeningen

De berekeningen worden uitgevoerd met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks Gebied versie 1.1. Dit model is ontwikkeld door KEMA in opdracht van het ministerie van VROM.

Van de veehouderijen, die nabij de bebouwde kom van Middelharnis zijn gelegen of die relevant zijn voor het dit plangebied, is dossieronderzoek verricht om de parameters te bepalen die een rol spelen bij de geurberekeningen. Het gaat om de volgende parameters: aantal en soort dieren (geuremissie), schoorsteenhoogte, gebouwhoogte, schoorsteenbinnendiameter, uittreesnelheid en ligging van de emissiepunten (Rijksdriehoekcoördinaten). Voor verder weg gelegen veehouderijen zijn wij uitgegaan van de geuremissie van de vergunde aantallen dieren en standaardwaarden voor de genoemde andere parameters. De standaardwaarden zijn gelijk aan die in de handleiding van V-Stacks Gebied worden gebruikt.

Het rekenmodel V-Stacks Gebied berekent de groeimogelijkheden van veehouderijen aan de hand van de ligging van geurgevoelige objecten. Verder moet in het rekenmodel V-Stacks Gebied een maximaal vergunbare emissie (plafondwaarde) worden ingesteld. Deze waarde voorkomt dat bedrijven groeien tot een irrealistische grootte. Binnen de gemeente Middelharnis zijn drie veehouderijen (Eerste Groeneweg 5, Langeweg 184 en Vroonweg 13) waarbij de plafondwaarde vaststaat. Deze bedrijven veroorzaken in de vergunde situatie een geurbelasting die hoger is dan de norm ter plaatse van bestaande geurgevoelige objecten. Deze veehouderijen zitten 'op slot' wat betreft de geurbelasting die wordt veroorzaakt door het houden van dieren. Hierdoor is de geuremissie (en belasting) in de huidige situatie gelijk aan de toekomstige situatie. Dat geen groei in geurbelasting mogelijk is, wil niet zeggen dat geen uitbreiding in aantal dieren meer is te realiseren. De Wgv kent een regeling voor si-

tuaties dat een geurreducerende maatregel gaat worden toegepast. In dat geval mag de helft van de reductie in de geurbelasting (van de vergunde situatie) worden benut voor uitbreiding in aantal dieren (artikel 3, lid 4 Wvg).

De overige veehouderijen kunnen alleen groeien binnen de grenzen van het Besluit landbouw milieubeheer. Dit zijn veehouderijen die een beperkt aantal dieren kunnen houden, waarvoor een omrekeningsfactor geldt. De maximale geuremissie van een veehouderij die onder het Besluit landbouw milieubeheer valt bedraagt 6.330 ou_E/s.

Een veehouderij valt nog binnen de werkingssfeer van het Besluit landbouw milieubeheer als het maximaal 50 mestvarkeneenheden (mve) houdt, daarbij niet meegeteld ten hoogste 50 schapen die gedurende de aflamperiode in de inrichting worden gehouden (artikel 3, eerste lid, onder a, Besluit landbouw milieubeheer). Het aantal mve dat wordt bedoeld in het Besluit landbouw milieubeheer moet worden berekend met de omrekeningsfactoren uit de richtlijn Veehouderij en stankhinder. Het aantal mve is niet eenduidig om te rekenen in ou_E/s. Dit hangt af van de diercategorie en het stalsysteem. Uit berekeningen blijkt dat de geuremissie in ou_E/s het hoogste is in het geval van het houden van gespeende biggen (biggenopfok) met een emissiearme huisvesting (-voormalig- Groen Label). De omrekeningsfactor naar mve is 22 gespeende biggen. Voor deze diercategorie geldt in de Rvg een geuremissiefactor van 5,4 ou_E/s per dier.

In de volgende tabel hebben wij schematisch weergegeven hoe uiteindelijk de maximale groei, uitgedrukt in ou_E/s, voor veehouderijen die onder werkingssfeer van het Besluit landbouw milieubeheer vallen tot stand is gekomen.

	Max. aantal dieren Besluit landbouw	Geuremissie- factor	Totaal (ou_E/s)
gespeende biggen (GL)	(50x22=) 1.100	5,4	5.940
Schapen	50	7,8	390
Totaal			6.330

4. GEBIED MIDDELHARNIS

4.1. Gewenste ruimtelijke inrichting van gebied ten zuiden van Middelharnis

Het plangebied Zuidelijke randweg ligt ten zuiden van de bestaande bebouwde kom van Middelharnis. Het gebied wordt zodanig ingericht dat het een bebouwde kom gaat vormen in termen van de Wgv. Op de kaart in bijlage 0 is het plangebied weergegeven. In het plangebied komen onder meer de bestemmingen woondoeleinden, detailhandel, kantoren en maatschappelijke doeleinden voor. Dit zijn gebieden waarin de vestiging van geurgevoelige objecten mogelijk wordt gemaakt.

4.2. Huidige en te verwachten geursituatie

4.2.1. Achtergrondbelasting

Van de relevante veehouderijen rondom het plangebied hebben wij een gedetailleerd onderzoek gedaan naar de geuremissie in de vergunde situatie. We hebben op basis van een dossieronderzoek de situatie onder de huidige vergunning van deze bedrijven in beeld gebracht en de beperkingen in groeimogelijkheden bekeken.

Met behulp van het rekenmodel V-Stacks Gebied hebben wij de huidige achtergrondbelasting (volgens de vergunningen) en de toekomstige achtergrondbelasting (met groeimogelijkheden) in beeld gebracht. De resultaten van de berekeningen hebben wij weergegeven op de kaarten in bijlage 1 en 2. De geursituatie wordt uitgedrukt in termen van milieukwaliteit (goed, matig, slecht, enzovoorts); zie paragraaf 3.6.

De kaart in bijlage 1 geeft de geursituatie weer van de veehouderijen die in werking zijn conform de geldende milieuvergunningen. De kaart in bijlage 2 geeft de toekomstige situatie weer, waarbij de veehouderijen zijn gegroeid tot hun maximale omvang. Deze maximale omvang (in ou_E/s) wordt bepaald door de ligging en de geurnorm van bestaande geurgevoelige objecten die in de omgeving zijn gelegen of door de maximale waarde die als plafond is ingesteld.

In de huidige situatie (bijlage 1) heeft het plangebied een 'redelijk goed' leefklimaat. Ook in de toekomstige situatie (bijlage 2) is het leefklimaat van het plangebied 'redelijk goed'.

Bij de kwalificaties van het leefklimaat als gevolg van de berekende achtergrondbelasting (zoals opgenomen in bijlagen 1 en 2) moet een kanttekening worden geplaatst. Alle drie de genoemde IPPC-veehouderijen liggen in dezelfde richting. Deze drie bedrijven worden in de bestaande bebouwde kom van Middelharnis mogelijk als één bron waargenomen. De beschreven hinder kan dan mogelijk hoger zijn dan op grond van de berekende geurbelastingen met de genoemde kwalificaties (zie pagina 11) wordt aangeduid. Een gedeelte van de bestaande bebouwde kom van Middelharnis zou, als de drie bedrijven als één bron worden beschouwd, als kwalificatie voor het leefklimaat 'matig' of 'tamelijk slecht' hebben.

4.2.2. Voorgrondbelasting

Rondom de bebouwde kom van Middelharnis ligt een aantal veehouderijen dat met hun individuele geurbelasting van invloed kan zijn op het plangebied. De gegevens van deze veehouderijen hebben wij door middel van een dossieronderzoek achterhaald. Op de kaart in bijlage 3 hebben wij de voorgrondbelasting van de omliggende veehouderijen samen weergegeven. Op de kaarten in bijlage 4, 5, 6 en 7 hebben wij

de voorgrondbelasting van de omliggende veehouderijen individueel in kaart gebracht. Het gaat hierbij om de veehouderijen aan de Eerste Groeneweg 5, Langeweg 184 en Vroonweg 13 (verder samen aangeduid met de drie IPPC-veehouderijen), Langeweg 178 en Rijzenburgseweg 1 in de huidige en de toekomstige situatie weergegeven. De situatie conform de huidige milieuvergunningen hebben wij weergegeven op de kaart in bijlage 3. De geurcontouren van de veehouderijen aan Rijzenburgseweg 1 en Langeweg 178 hebben wij voor de duidelijkheid van de kaarten in de huidige situatie achterwege gelaten. Deze zijn in de huidige situatie niet van invloed op het plangebied, vanwege de beperkte omvang van deze veehouderijen.

In de toekomstige situatie zouden de omliggende veehouderijen stallen met dieren, waarvoor in de Wgv omrekeningsfactoren zijn vastgesteld, kunnen plaatsen of verplaatsen binnen het bouwblok. Dit geldt niet voor de omliggende drie IPPC veehouderijen. Uit berekeningen blijkt dat deze voor wat betreft de geurbelasting geen uitbreidingsmogelijkheden meer hebben. Deze veehouderijen zitten 'op slot', ongeacht de ligging van stallen en emissiepunten op het bouwblok. 'Op slot' houdt in dat deze bedrijven in de vergunde situatie een geurbelasting veroorzaken die hoger is dan de norm ter plaatse van bestaande geurgevoelige objecten. De plafondwaarden die gelden voor de twee veehouderijen van het Besluit landbouw milieubeheer uitgedrukt in geur (zie paragraaf 3.10) zijn vrijwel niet van invloed op het plangebied. Dit is duidelijk te zien in de situatietekening die wij hebben weergegeven op de kaart in bijlage 3.

4.2.3. Vaste afstanden

De veehouderijen liggen op een dusdanige afstand van het plangebied dat de wettelijk geldende vaste afstanden voor veehouderijen waarvoor in de Wgv geen omrekeningsfactoren zijn vastgesteld (zie paragraaf 3.7) niet van invloed kunnen zijn. Dit hebben wij weergegeven op de kaart in bijlage 8.

4.3. Geur versus ruimtelijke plangebied Zuidelijke randweg

Het toekomstige gebied Zuidelijke randweg is na realisatie van geurgevoelige objecten een bebouwde kom, zoals bedoeld in de Wgv. De huidige geurnorm voor een geurgevoelig object in een bebouwde kom is $2,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (artikel 3, lid 1 onder c van de Wgv). Dit betekent dat de geurbelasting van een individuele veehouderij op een geurgevoelig object in dat gebied niet meer dan $2,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ mag bedragen. Er mag dus geen nieuwe planologische bestemming plaatsvinden die vestiging van een geurgevoelig object binnen de individuele geurcontouren van $2,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van de omliggende veehouderijen mogelijk maakt. De geurcontouren van $2,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van individuele veehouderijen in de huidige en toekomstige situatie zijn te zien op de kaarten in bijlage 3 tot en met 7. Het gehele plangebied valt binnen deze contouren.

Om ruimte te creëren voor het realiseren van geurgevoelige objecten in het plangebied zou de geurnorm voor dit gebied kunnen worden aangepast.

De achtergrondbelasting op het plangebied Zuidelijke Randweg veroorzaakt voor het woongebied een leefklimaat die kan worden gekenmerkt als redelijk goed. Voor de gebieden die bestemd gaan worden voor detailhandel of kantoren is het leefklimaat redelijk goed of matig.

De voorgrondbelasting van de veehouderij aan de Eerste Groeneweg is het hoogste van de omliggende veehouderijen. De hoogste geurbelasting in het plangebied bedraagt $7,1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Op het woongedeelte bedraagt de geurbelasting ten hoogste $4,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

In deze berekeningen zijn alle drie de IPPC-veehouderijen ingevoerd met de geuremissie volgens de vergunde situatie. Deze vergunningen zijn verleend voor het houden van varkens op een stalsysteem dat wordt aangeduid als traditioneel ('overige huisvestingssystemen'). Dit stalsysteem voldoet op termijn niet aan de beste beschikbare technieken (BBT). Ook op grond van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij moeten de bestaande stallen vanaf 1 januari 2010 zijn aangepast. Voor gpbv-installaties kan de gemeente een eerder tijdstip vaststellen. De minister heeft toegezegd dat de datum met drie jaar wordt verschoven, onder voorwaarde van een plan. De voorwaarden en eisen moeten hiervan nog nader worden ingevuld. Vanaf dit moment (nu uiterlijk 1 januari 2010) moeten deze bedrijven gaan voldoen aan de eisen uit het Besluit huisvesting. De geuremissie neemt hierdoor met minimaal 22 % af ten opzichte van de stalsystemen die nu aanwezig zijn. De geurbelastingen zullen daardoor ook zeker 22% lager uitkomen, als de emissiepunten en overige parameters gelijk blijven. De reductie van 22% baseren wij op het emissiekengetal (17,9) voor stalsystemen met een ammoniakemissie van minder dan 1,5 kg NH₃ per dierplaats per jaar, versus het emissiekengetal (23,0) voor overige systemen van huisvesting. In overbelaste situaties (zoals voor de genoemde IPPC-veehouderijen optreden) kan de veehouderij deze geurreducerende maatregel combineren met een uitbreiding van het aantal dieren. Hierbij mag (kortweg gezegd) de helft van de bereikte reductie opnieuw worden ingevuld. Hierdoor zal de geurreductie op termijn minimaal 11% bedragen. Dit kan dan ook worden beschouwd als autonome ontwikkeling.

De geurbelastingen in de vergunde situatie en in de toekomstige situatie, uitgaande van de genoemde autonome ontwikkeling zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Gedeelte van plangebied Zuidelijke randweg	Geurbelasting veehouderij Eerste Groeneweg 5	
	Vergunde situatie	Toekomst met BBT
Woondoeleinden	4,5	4,0
Overige bestemmingen	7,1	6,3

Wij stellen voor de geurnorm ter plaatse van het plangebied Zuidelijke randweg te wijzigen van 2,0 ou_E/m³ in 4,0 ou_E/m³ voor het woongebied en 6,5 ou_E/m³ voor het overige gebied. Op korte termijn (1 januari 2010 volgens de huidige wetgeving) zal de geurbelasting ten gevolge van de omliggende veehouderijen kleiner zijn dan deze waarde. Het leefklimaat door toedoen van de voorgrondbelasting valt bij deze geurnorm voor het woongebied in de categorie 'matig' of beter ('redelijk goed'). Het leefklimaat door toedoen van de achtergrondbelasting wordt rekening houdend met de autonome ontwikkeling 'redelijk goed' of beter ('goed'). Hieruit blijkt dat de voorgrondbelasting een grotere invloed heeft.

Het leefklimaat door toedoen van de voorgrondbelasting valt bij de voorgestelde geurnorm voor het overige (niet-woon) gebied in de categorie 'tamelijk slecht' of beter.

Wij achten deze niveaus van bescherming ('matig' en beter voor het woongebied en 'tamelijk slecht' en beter voor het overige gebied van plangebied de Zuidelijke randweg) voldoende, aangezien het een overgangsgebied vormt tussen de bestaande bebouwde kom van Middelharnis en het buitengebied van de gemeente Middelharnis. Ook is toekomstige situatie vrijwel identiek aan de huidige situatie aangezien de veehouderijen aan de Eerste Groeneweg 5, Langeweg 184 en Vroonweg 13 'op slot' zit-

ten en dus geen uitbreidingsmogelijkheden (in geurbelasting) meer hebben. De overige veehouderijen die onder het Besluit landbouw milieubeheer vallen hebben volgens het bestemmingsplan geen mogelijkheden tot omschakelen en hebben verder geen invloed op de geurbelasting van het plangebied.

Het vaststellen van deze nieuwe geurnorm levert geen beperkingen op in de groeimogelijkheden van de omliggende veehouderijen. Deze veehouderijen worden eerder beperkt door bestaande geurgevoelige objecten in het buitengebied of de bestaande bebouwde kom van Middelharnis of het betreffende bestemmingsplan.

Ook hebben wij rekening gehouden met de vaste afstanden. Het is niet noodzakelijk af te wijken van de wettelijk vastgestelde vaste afstandseisen. Het plangebied ligt op een afstand van ruim meer dan 100 meter van enig bouwblok van een veehouderij, zie bijlage 5.

4.4. Afweging geurbelasting bestaande bebouwde kom Middelharnis

De achtergrondbelasting op de bestaande bebouwde kom van Middelharnis veroorzaakt een leefklimaat die kan worden gekenmerkt als 'redelijk goed', 'goed' of 'zeer goed'. Het zuidelijke gedeelte van de kom ligt in de hoogste geurbelasting.

De voorgrondbelasting van de veehouderij aan de Eerste Groeneweg is het hoogste van de omliggende veehouderijen. De hoogste geurbelasting op een geurgevoelig object in de bestaande bebouwde kom van Middelharnis bedraagt $4,6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Voor de veehouderij aan de Langeweg 194 bedraagt dit $2,9 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Voor de veehouderij aan de Vroonweg 13 bedraagt de geurbelasting $1,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

In deze berekeningen zijn alle drie de IPPC-veehouderijen ingevoerd met de geuremissie volgens de vergunde situatie. Deze vergunningen zijn verleend voor het houden van varkens op een stalsysteem dat wordt aangeduid als traditioneel ('overige huisvestingssystemen'). Dit stalsysteem voldoet op termijn niet aan de beste beschikbare technieken (BBT). Ook op grond van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij moeten de bestaande stallen vanaf 1 januari 2010 zijn aangepast. Voor gpbv-installaties kan de gemeente een eerder tijdstip vaststellen. De minister heeft toegezegd dat de datum met drie jaar wordt verschoven, onder voorwaarde van een plan. De voorwaarden en eisen moeten hiervan nog nader worden ingevuld. Vanaf dit moment (nu uiterlijk 1 januari 2010) moeten deze bedrijven gaan voldoen aan de eisen uit het Besluit huisvesting. De geuremissie van het vergunde aantal dieren neemt hierdoor met minimaal 22 % af ten opzichte van de stalsystemen die nu aanwezig zijn. De geurbelastingen zullen daardoor ook 22% lager uitkomen, als de emissiepunten en overige parameters gelijk blijven. De reductie van 22% baseren wij op het emissiekengetal (17,9) voor stalsystemen met een ammoniakemissie van minder dan $1,5 \text{ kg NH}_3$ per dierplaats per jaar, versus het emissiekengetal (23,0) voor overige systemen van huisvesting. In overbelaste situaties (zoals voor de genoemde IPPC-veehouderijen optreden) kan de veehouderij deze geurreducerende maatregel combineren met een uitbreiding van het aantal dieren. Hierbij mag (kortweg gezegd) de helft van de bereikte reductie opnieuw worden ingevuld. Hierdoor zal de geurreductie op termijn minimaal 11% bedragen. Dit kan dan ook worden beschouwd als autonome ontwikkeling.

De geurbelastingen in de vergunde situatie en in de toekomstige situatie, uitgaande van de genoemde autonome ontwikkeling zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Veehouderij	Geurbelasting bebouwde kom	
	Vergunde situatie	Toekomst met BBT
Eerste Groeneweg 5	4,55	4,05
Langeweg 184	2,86	2,55
Vroonweg 13	0,97	0,86

Met de wettelijke geurnorm van $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ bedraagt het aantal geurgehinderden ongeveer 11%. De leefkwaliteit is dan minimaal 'redelijk goed'. Voor de woonkern Middelharnis streeft de gemeente een beter leefklimaat met minder geurgehinderden (een hoger beschermingsniveau) na. De bestaande veehouderijen hebben milieuvvergunningen die moeten worden gerespecteerd. Hierdoor is in de huidige en de toekomstige situatie (met de vergunde aantallen varkens) een slechter woonklimaat aanwezig dan beschreven en wordt nagestreefd. In de huidige situatie is tot 20 % van de bewoners geurgehinderd en in de toekomstige situatie 18,5 %. Dit laatste blijft zo, zolang deze veehouderijen blijven voortbestaan en geen verdergaande technische geurreducerende voorzieningen worden getroffen.

Wij stellen voor om het streven naar een beter leefklimaat vast te leggen door de geurnorm voor de bestaande bebouwde kom van Middelharnis te wijzigen van $2,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in $0,7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Hiermee wordt het nagestreefde leefklimaat voor de hele bebouwde kom van Middelharnis zeer goed.

Het vaststellen van deze nieuwe geurnorm levert geen beperkingen op in de groeimogelijkheden van de omliggende veehouderijen. Deze veehouderijen worden al beperkt door bestaande geurgevoelige objecten buiten de bestaande bebouwde kom van Middelharnis (in het buitengebied).

5. CRITERIA BIJ HET BEPALEN VAN EEN ANDERE WAARDE

5.1. Inleiding

In het voorgaande is voor de bebouwde kom van Middelharnis het eerste criterium (de huidige en te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in een gebied) van artikel 8 Wgv afgewogen (zie onder 1.6). Ook is hierbij criterium d, namelijk de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied betrokken. De overige twee criteria waarmee rekening moet worden gehouden zijn in de volgende paragrafen beschreven.

5.2. Belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging

Bij het opstellen van een gemeentelijke verordening op basis van de Wgv moet het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging worden betrokken. Met het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging wordt bedoeld dat afwenteling van de verontreiniging op een ander milieucompartiment moet worden voorkomen. Hierbij moet een hoog niveau van bescherming voor het milieu in zijn geheel worden bevorderd. Bij het opstellen van een gemeentelijke verordening moet derhalve niet alleen worden gekeken naar de geursituatie, maar ook naar de gevolgen daarvan voor andere milieucompartimenten (zoals ammoniak, geluid, energie en dergelijke). De gebiedsvisie en verordening hebben op zichzelf geen invloed op de gevolgen voor de andere milieucompartimenten.

5.3. Noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu

Bij het opstellen van een gemeentelijke verordening op basis van de Wgv moet verder de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu worden betrokken. Een even hoog niveau van de bescherming van het milieu wil zeggen dat het bereikte niveau van bescherming door het stellen van algemene regels in plaats van individuele regels even hoog moet zijn als in het geval van een toets aan de individuele regels. Bij het opstellen van een verordening worden geen generieke regels gesteld die individuele regels vervangen. Het beschermingsniveau voor de toepassing van de individuele regels wordt aangepast.

Zoals hiervoor is aangegeven zal vanwege het wijzigen van de geurnormen en vaste afstanden het aantal veehouderijen in de omgeving van de nieuwbouwlocatie niet toenemen. Ook wordt de uitbreiding van de bestaande veehouderijen niet of niet in belangrijke mate mogelijk gemaakt door het aanpassen van de waarde en afstanden uit de Wet geurhinder en veehouderij. Hiermee wordt gewaarborgd dat voor het milieu in zijn geheel een tenminste gelijkwaardig niveau van bescherming is gewaarborgd in vergelijking met de situatie waarin alle bedrijven individueel en zonder verordening zouden worden beoordeeld.

Deze gebiedsvisie met de gemeentelijke afweging resulteert in een andere normstelling, die vallen binnen de wettelijk bepaalde boven- en ondergrenzen. Verder moeten bij de veehouderijen de beste beschikbare technieken worden toegepast (verplicht op grond van de Wet milieubeheer). Het voorgaande geeft voldoende waarborgen dat voor het milieu in zijn geheel een ten minste gelijkwaardig niveau van bescherming is gewaarborgd, in vergelijking met de situatie waarin alle bedrijven individueel zouden worden beoordeeld.

6. CONCLUSIE

Gelet op de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en het leefklimaat in de bebouwde kom van Middelharnis is het wenselijk om andere geurnormen vast te stellen dan die in de Wgv zijn opgenomen. Uit een beschouwing van de criteria die zijn opgenomen in artikel 8 van de Wgv blijkt dat het vaststellen van andere geurnormen in een gemeentelijke verordening mogelijk is.

In de gebiedsvisie is rekening gehouden met de huidige en toekomstige geursituatie. Het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging wordt niet geschaad en een even hoog niveau van bescherming wordt bereikt. Voor de bebouwde kom van Middelharnis stellen wij een aanpassing in geurnormen (als bedoeld in artikel 3, lid 1 onder b van de Wet geurhinder en veehouderij) voor.

Wij stellen voor de geurnorm ter plaatse van het plangebied Zuidelijke randweg te wijzigen van $2,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in $4,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor het woongebied en $6,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor het overige gebied. Het leefklimaat door toedoen van de voorgrondbelasting valt bij deze geurnorm voor het woongebied in de categorie 'matig' of beter ('redelijk goed').

Wij stellen voor om het streven naar een beter leefklimaat vast te leggen door de geurnorm voor de bestaande bebouwde kom van Middelharnis te wijzigen van $2,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in $0,7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Hiermee wordt het nagestreefde leefklimaat voor de hele bebouwde kom van Middelharnis zeer goed.

Het vaststellen van deze nieuwe geurnormen levert geen beperkingen op in de groeimogelijkheden van de omliggende veehouderijen. Deze veehouderijen worden al beperkt door bestaande geurgevoelige objecten buiten de bestaande bebouwde kom van Middelharnis (in het buitengebied).